

INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA
i GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
– PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

AGENCJA
RYNKU ROLNEGO

MINISTERSTWO ROLNICTWA i ROZWOJU WSI

NR
38

HANDEL ZAGRANICZNY PRODUKTAMI ROLNO-SPOŻYWCZYMI

stan i perspektywy

P Ó Ł R O C Z N I K

CZASOPISMO UKAZUJE SIĘ OD 1995 ROKU

ISSN 1234-6292

ANALIZY RYNKOWE

Redaktor naczelny
Jadwiga Seremak-Bulge

WRZESIEŃ 2013

RADA PROGRAMOWA ROLNICZYCH ANALIZ EKONOMICZNYCH:

Maria Zwolińska (przewodnicząca)
Stanisław Stańko (wiceprzewodniczący)
Jadwiga Seremak-Bulge (redaktor naczelny)
Piotr Szajner (sekretarz redakcji)
Tadeusz Chrościcki
Bogumiła Kasperowicz
Krystyna Świetlik
Iwona Szczepaniak
Marzena Trajer
Barbara Domaszewicz

KOMITET REDAKCYJNY:

Maria Zwolińska, Andrzej Kowalski, Jadwiga Seremak-Bulge, Piotr Szajner, Marzena Trajer,
Ewa Machowina

REDAKTOR HANDLU ZAGRANICZNEGO PRODUKTAMI ROLNO-SPOŻYWCZYMI:

Wiesław Łopaciuk

Czasopismo przygotowano w Zakładzie Badań Rynkowych IERiGŻ-PIB
Świętokrzyska 20, 00-002 Warszawa
Kierownik Zakładu – Piotr Szajner
SKŁAD I DRUK: Dział Wydawnictw IERiGŻ-PIB
NAKŁAD: 1150 egz., Ark. wyd. 8,13

Przy publikowaniu fragmentów analizy oraz informacji i danych liczbowych prosimy o podanie źródła

Spis treści

Reasumpcja	3
Summary	4
I. Uwarunkowania makroekonomiczne	5
<i>Tadeusz Chrościcki</i>	
II. Ogólna ocena handlu zagranicznego produktami rolno-spożywczymi	6
<i>mgr inż. Wiesław Łopaciuk</i>	
III. Stan i perspektywy handlu zagranicznego wybranymi produktami rolno-spożywczymi	15
1. Zboża	15
<i>mgr inż. Wiesław Łopaciuk</i>	
2. Produkty upraw oleistych	21
<i>dr inż. Magdalena Bodył</i>	
3. Cukier i przetwory	25
<i>dr inż. Piotr Szajner</i>	
4. Ziemniaki i przetwory	29
<i>mgr Wiesław Dzwonkowski</i>	
5. Owoce i przetwory	33
<i>mgr Anna Bugała</i>	
6. Warzywa i przetwory	37
<i>mgr Anna Bugała</i>	
7. Mleko i przetwory	40
<i>dr inż. Piotr Szajner</i>	
8. Drób	44
<i>mgr inż. Danuta Rycombel</i>	
9. Wołowina	46
<i>mgr inż. Danuta Rycombel</i>	
10. Wieprzowina	49
<i>mgr inż. Danuta Rycombel</i>	
11. Żywiec i mięso baranie	51
<i>mgr Danuta Zawadzka</i>	
12. Żywiec i mięso końskie	53
<i>mgr Danuta Zawadzka</i>	
13. Ryby i przetwory	54
<i>mgr inż. Krzysztof Hryszko</i>	
14. Wyroby alkoholowe	59
<i>mgr Marcin Krzemiński</i>	
15. Wody i napoje orzeźwiające	65
<i>mgr inż. Arkadiusz Zalewski</i>	
16. Tytoń i wyroby tytoniowe	67
<i>mgr inż. Arkadiusz Zalewski</i>	
Aneks	71

W 2012 r., w wyniku rosnącego eksportu zwiększyła się dynamika obrotów polskiego handlu zagranicznego. W pierwszej połowie 2013 r. wpływy z eksportu wyniosły 74,2 mld zł, a wydatki na import 74,7 mld EUR¹. W porównaniu z analogicznym okresem 2012 r., wartość eksportu wzrosła o 8,6%, a importu o 0,7%. Deficyt obrotów zmniejszył się ponad 10-krotnie do 0,5 mld EUR. Na skutek umocnienia krajowej waluty, wyniki wyrażone w złotych były nieco gorsze. Eksport zwiększył się o 5,2%, a zmalał 2,7%.

Dynamika wzrostu obrotów w handlu zagranicznym produktami rolno-spożywczymi była znacznie wyższa niż handlu ogółem. Aczkolwiek w porównaniu z pierwszą połową 2012 r. doszło tu pewnego spowolnienia wymiany handlowej, szczególnie w imporcie. W pierwszej połowie 2013 r., w porównaniu z analogicznym okresem 2012 r., wartość eksportu rolno-spożywczego zwiększyła się o 13,8% do 9,3 mld EUR, a importu o 4,1% do 6,9 mld EUR. W rezultacie nadwyżka wzrosła o blisko 56% do 2,4 mld EUR, wobec 1,5 mld EUR przed rokiem. Wzrost wartości obrotów wynikał ze zwiększenia wolumenu, ale na wielu rynkach przyczyniły się do tego także wysokie ceny transakcyjne. Nadwyżka generowana w handlu żywnością ma bardzo duże znaczenie w bilansie polskiego handlu zagranicznego.

Udział eksportu rolno-spożywczego w eksporcie ogółem zwiększył się w analizowanym okresie do 12,5% wobec 11,7% rok wcześniej, a importu do 9,2% (8,8% poprzednio). Wymiana handlowa, poprzez zagospodarowanie nadwyżek korzystnie oddziałuje na koniunkturę w wielu branżach rolnictwa i przemysłu rolno-spożywczego. W 2012 r. średnio 30,5% produkcji sprzedanej przemysłu spożywczego było przeznaczone na eksport wobec 29,1% w 2011 r.

W okresie styczeń-czerwiec 2013 r. nastąpił wzrost obrotów ze wszystkimi grupami państw, w tym szczególnie z UE i EFTA, krajami bałkańskimi i WNP, ale w przypadku tych ostatnich tylko w eksporcie. W handlu z krajami rozwijającymi

się, widoczna była stagnacja. Ponownie zwiększyło się znaczenie UE w eksporcie, a w imporcie krajów rozwiniętych. Podobnie jak w poprzednich latach, głównymi partnerami handlowymi były, skupiające około trzy czwarte obrotów, kraje UE-27.

W pierwszej połowie 2013 r. znacznie poprawiły się wyniki handlu z największymi partnerami w eksporcie (UE i WNP), dzięki czemu wydatnie zwiększyła się nadwyżka w obrotach. W handlu z pozostałymi ugrupowaniami zanotowano pogorszenie wyników, szczególnie z państwami rozwiniętymi gospodarczo.

W handlu zagranicznym produktami rolno-spożywczymi dominują produkty przetworzone. W pierwszej połowie 2013 r. wpływy ze sprzedaży tych towarów sprzedaży stanowiły 83,1% wartości eksportu sektora żywnościowego, wobec 81,7% w pierwszej połowie 2012 r. Ich udział w imporcie był również stosunkowo duży i w porównaniu z pierwszą połową 2012 r. wzrósł z 60,6 do 68,3%. Wartość eksportu produktów przetworzonych w pierwszej połowie 2013 r. zwiększyła się o 15,7% do 7,7 mld EUR. Ich import wzrósł o 17,4% do 4,7 mld EUR. Nadwyżka w obrotach tymi produktami zwiększyła się do 3,0 mld EUR (2,7 mld EUR w pierwszej połowie 2012 r.). Eksport produktów rolnictwa wzrósł o 5,6% do 1,6 mld EUR, ale ich import zmalał o 16,4% do 2,2 mld EUR, a deficyt obniżył się o blisko połowę do 0,6 mld EUR.

W pierwszej połowie 2013 r., w porównaniu z analogicznym okresem 2012 r., nieznacznie zmniejszyła się dynamika eksportu produktów zwierzęcych (wzrost o 7,9% do 3,5 mld EUR). Znacznie większa była dynamika wzrostu eksportu produktów roślinnych (wzrost o 18,0% do 5,2 mld EUR). Spośród produktów zwierzęcych wzrósł eksport większości towarów z wyjątkiem żywych zwierząt. W eksporcie produktów roślinnych zwiększyła się sprzedaż zbóż i przetworów zbożowych, roślin oleistych i ich pochodnych oraz alkoholi, a zmalała jedynie kawy, herbaty i kakao.

Dynamika importu produktów zwierzęcych znacznie się zwiększyła. Jego wartość wyniosła 2,1 mld EUR

i była o 16,1% większa niż w pierwszej połowie 2012 r. Zwiększył się import wszystkich grup produktów, w tym przede wszystkim żywych zwierząt, (głównie trzody chlewnej) oraz produktów mleczarstwa i produktów rybnych. Zmniejszył się przywóz produktów roślinnych (o 0,9% do 4,4 mld EUR). Zdecydowało o tym ograniczenie importu zbóż i produktów zbożowych (o 24,4%) oraz kawy, herbaty, kakao i cukru. Import pozostałych produktów roślinnych nieznacznie wzrósł.

W drugiej połowie 2013 r. i w pierwszej połowie 2014 r., podobnie jak w poprzednich latach, głównymi, zewnętrznymi czynnikami, wpływającymi na polską wymianę handlową produktami rolno-spożywczymi, będą sytuacja gospodarcza u głównych partnerów handlowych Polski (kraje UE, WNP), ich sytuacja rynkowa, kurs wymiany złotego wobec euro i dolara USA oraz spadkowy trend cen surowców rolnych. Oprócz tego duże znaczenie miała sytuacja na krajowych rynkach, szczególnie trzody chlewnej, produktów ogrodnictwa, a także zbóż i oleistych.

W drugiej połowie 2013 r. i w pierwszej 2014 r. przewiduje się spowolnienie dynamiki obrotów polskiego handlu zagranicznego, szczególnie po stronie importu, co spowoduje poprawę salda. Będzie to wynikało przede wszystkim z niższych cen transakcyjnych oraz mniejszego wolumenu eksportu (głównie produkty roślinne). Natomiast sytuacja rynkowa w kraju będzie ograniczała import.

W całym 2013 r. nadwyżka w handlu produktami rolno-spożywczymi może wynieść 5,0 mld EUR (4,3 mld EUR w 2012 r.). Wpływy z eksportu wzrosną o blisko 5% do 18,7 mld EUR, a wydatki na import o tylko ponad 1% do 13,7 mld EUR.

Przewiduje się, że wartość eksportu produktów rolno-spożywczych ogółem w pierwszej połowie 2014 r. wyniesie około 9,3 mld EUR i będzie zbliżona do wartości z pierwszej połowy 2013 r. Wydatki na import zmaleją o 2,3% do 6,7 mld EUR. Dodatni bilans obrotów może wynieść około 2,6 mld EUR (2,4 mld EUR w analogicznym okresie 2013 r.)

¹ Obroty handlu zagranicznego ogółem i według krajów I-VI 2013 r., GUS, Warszawa, 12.08.2013 r.

SUMMARY

Since 2012, the dynamics of the Polish foreign trade increased as a result of the growing export. In the first half of 2013, the revenue from exports reached PLN 74.2 billion, and expenditure on imports – EUR 74.7 billion¹. As compared to the same period of 2012, the export value increased by 8.6%, and the value of import – by 0.7%. The deficit decreased over ten times, to EUR 0.5 billion. Through stronger national currency, the results expressed in PLN were slightly worse. Exports increased by 5.2% and imports decreased by 2.7%.

The dynamics of the foreign trade growth as regards agri-food products was much higher than in the total trade. However, as compared to the first half of 2012, we experienced a certain slowdown in the trade, in particular in the case of imports. In the first half of 2013, as compared to the same period of 2012, the value of agri-food exports grew by 13.8% to EUR 9.3 billion, and imports – by 4.1% to EUR 6.9 billion. As a result, the surplus increased by almost 56%, to EUR 2.4 billion, as compared to EUR 1.5 billion a year before. An increase of the turnover value resulted from an increase in the volume, but high transaction prices have also contributed to this situation in the case of many markets. The surplus generated in the food trade is particularly important for the balance of the Polish foreign trade.

The share of the agri-food export in total exports increased in the analysed period to 12.5%, as compared with previous year's 11.7%, while import increased to 9.2% (8.8% a year before). By managing the surplus, commercial exchange has a beneficial impact on the economic situation in many fields of agriculture and agri-food industry. In 2012, on average 30.5% of the production of the food industry sold was exported (as compared to 29.1% in 2011).

In the period between January and June 2013, the turnover increased for all groups of countries, including in particular EU and EFTA countries, Balkan and CIS countries, but in the case of the

CIS countries - only exports increased. Stagnation in trading with developing countries could be observed. Again, the significance of EU in exports, and the developed countries in imports, increased. Similarly to previous years, the main commercial partners were the EU-27 countries, constituting about three quarters of the trade.

The first half of 2013 saw a significant improvement in the trade results with the biggest export partners (EU and CIS), which resulted in a significant surplus growth. As regards trading with other groups, a drop was recorded, particularly in the case of the economically developed countries.

Processed products prevail in foreign trade in agri-food products. In the first half of 2013, the revenue from selling such goods constituted 83.1% of the export value in the food sector, as compared to 81.7% in the first half of 2012. Their share in imports was also high and increased from 60.6 to 68.3% as compared to the first half of 2012. The export value of processed products in the first half of 2013 increased by 15.7%, to EUR 7.7 billion. Import increased by 17.4% to EUR 4.7 billion. The surplus in the case of such products increased to EUR 3.0 billion (EUR 2.7 billion in the first half of 2012). Agricultural exports grew by 5.6% to EUR 1.6 billion, while the imports dropped by 16.4% to EUR 2.2 billion, while the deficit decreased by almost half, to EUR 0.6 billion.

In the first half of 2013, as compared to the same period of 2012, the dynamics of livestock products decreased slightly (an increase by only 7.9% to EUR 3.5 billion). The growth dynamics in the case of crop products was much higher (increase by 18.0% to EUR 5.2 billion). In the case of livestock products, the exports of most goods increased, except for live animals. In the case of crop products, the participation of cereals and cereal products, oil plants and their products as well as alcohol increased; it decreased only in the case of coffee, tea and cocoa.

Import dynamics of livestock products grew significantly. Its value reached EUR 2.1 billion and was hi-

gher by 16.1% than in the first half of 2012. Imports of all product groups increased, in particular live animals (especially pigs) and dairy as well as fish products. Imports of crop products dropped (by 0.9% to EUR 4.4 billion). The reasons of such a decrease included the reduction of the imports of cereals and cereal products (by 24.4%) as well as of coffee, tea, cocoa and sugar. Imports of other crop products increased slightly.

In the second half of 2013 and in the first half of 2014, as in previous years, the main factors impacting the Polish trading in agri-food products will include: economic situation of our trade partners (EU countries, CIS countries), their market condition, PLN to EUR and PLN to USD exchange rates as well as the downward tendency of agricultural resources' prices. Moreover, the situation on the domestic markets – in particular in the case of pigs, horticultural products as well as cereals and oil plants – was also of great significance.

It is forecast that in the second half of 2013 and in the first half of 2014, the dynamics of the Polish foreign trade will experience a slowdown, in particular in exports, which will result in an improvement of the balance. It will be caused mostly by lower transaction prices and lower volume of exports (in particular for crop products). However, the situation on the domestic market will limit the imports.

Over the entire 2013, the surplus in agri-food products trading might reach EUR 5.0 billion (EUR 4.3 billion in 2012). The revenue on exports will increase by almost 5% to EUR 18.7 billion, while the expenditures on imports – by only 1%, to EUR 13.7 billion.

It is forecast that the total export value of agri-food products in the first half of 2014 will reach ca. EUR 9.3 billion and will be similar to the value recorded in the first half of 2013. Import expenditures will go down by 2.3%, to EUR 6.7 billion. Positive balance might reach about EUR 2.6 billion (EUR 2.4 billion in the same period of 2013).

¹ Foreign trade turnover in total and by countries I-VI 2013, GUS (Central Statistical Office), Warsaw, 12/08/2013.

WARUNKI PRENUMERATY

Prenumerata realizowana przez Dział Wydawnictw IERiGŻ-PIB.

Zamówienia na prenumeratę w wersji papierowej i na e-wydania można składać bezpośrednio na stronie <http://ierigz.waw.pl/publikacje>.

Ewentualne pytania prosimy kierować na adres e-mail: dw@ierigz.waw.pl lub kontaktując się telefonicznie - Barbara Walkiewicz, tel.: 22 50 54 685 lub faks: 22 50 54 636 w godzinach 8:00-16:00.

Prenumeratę i sprzedaż pojedynczych egzemplarzy prowadzi Dział Wydawnictw IERiGŻ-PIB, 00-002 Warszawa, ul. Świętokrzyska 20 (wejście od ul. Szkolnej 2/4) pokój numer 3.

Prenumerata roczna 2 egz. w 2013 r.:

- wersja papierowa - 42 zł.
- wersja elektroniczna - 41,99 zł.

Zamówienia na prenumeratę wraz z dowodem wpłaty prosimy przesyłać na adres:

- Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy, Dział Wydawnictw, ul. Świętokrzyska 20
- e-mail: dw@ierigz.waw.pl

Przedpłaty na prenumeratę należy wpłacać na konto Instytutu:
PEKAO S.A. IV O/Warszawa nr 68 1240 1053 1111 0010 1493 6433
W tytule przelewu prosimy podać tytuł analizy i jej numer.

Druk i usługi poligraficzne dostosowane do Twoich potrzeb!

Wykorzystujemy nowoczesne systemy druku cyfrowego dające wierne odwzorowanie obrazu, pozwalające w krótkim czasie na druk czarno-białych i barwnych materiałów w najwyższej jakości.

W naszej ofercie znajdują Państwo **usługi drukarni** (wizytówki, ulotki, papiery firmowe, foldery, broszury, książki, gazetki reklamowe, plakaty, materiały szkoleniowe, nadruki na kopertach, widokówki, zaproszenia, identyfikatory, dyplomy, etykiety, naklejki) jak i cały wachlarz **usług introligatorskich**.

Zaproponujemy indywidualną wycenę i dobór najlepszej techniki wydruku, aby otrzymany finalny produkt cechował się najlepszą jakością i atrakcyjną ceną.

Zapraszamy do korzystania z naszych usług

Dział Wydawnictw
ul. Szkolna 2/4

tel. (22) 50 54 520, (22) 50 54 430
fax (22) 50 54 636, e-mail: dw@ierigz.waw.pl

ISSN 1234-6292

Prenumerata Analizy (2 zeszyty) w 2013 roku wynosi 42 zł.
Zamówienia z podaniem tytułu i ilości egzemplarzy prosimy kierować do Działu Wydawnictw Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowego Instytutu Badawczego, ul. Świętokrzyska 20, 00-002 Warszawa. Tel.: (22) 505-46-85, faks: 505-46-36
e-mail: dw@ierigz.waw.pl <http://www.ierigz.waw.pl>